

ناسینی خوا

< کوردی >

شیخ محمدی کوری عبد الوهاب (رحمتی خوی لی بیت)

وهرگیڤرانی: زاگروس همه وهندی

پیداچونه وهی: پشتیوان سابر عزیز

معرفه الله

< كردي >

الشيخ محمد بن عبد الوهاب (رحمه الله)

﴿﴾

ترجمة: زاكروس هموندى

مراجعة: بشتيوان صابر عهزير

ناسینی خوا

سوپاس وستایش بو خوی گهوره ومیهره بان و دروود و صلهات و سه لام له سه ر پیشه وای مروقاییه تی محمدی پیغهمبه ری ئیسلام و ئال و بهیت و هاو هل وشوینکه وتوانی هه تا هه تایه .

بزانه وئاگادار به ئهی خوی گهوره رینومایکار و رینشاندهرت بیت بو په رستن و عیباده تی خوئی، بیگومان پاکیه تی ریبازی ئیبراهیم ئه وهیه که خوی گهوره (الله جل جلاله) به یه کخوایی بپه رستیت، وئاینداریت به دلسوژی و ئیخلاص هه ر بو ئه و بیت، هه ر به مه ش خوی گهوره فه رمانی کردوووه به سه رجه م خه لکی، و هه ر بو ئه مه ش دروستی کردوون، هه روه ک خوی گهوره فه رموویه تی : ﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ [سوره تی الذاریات : 56] .

واتا : من جنوکه و مروقم ته نها بو په رستنی خو م دروست کردوووه .

مه به ست له وشه ی (یعبدون) یه کخوایه رستیه، گه وره ترین فه رمانیکیش که خوی گهوره فه رمانی بپکردوووه بریتیه له یه کخوایه رستی، که مه به ست پیی ته نها و ته نها خودا (الله جل جلاله) بپه رستیت، و گه وره ترین شتیکیش که خوی گهوره ریگری لی کرد بیت هاو هل بریاردانه بوئی، که مه به ست پیی هاوارکردن و پارانه وهیه له غه پیری ئه و، به لگه ش بو ئه مه، خوی گهوره فه رموویه تی : ﴿ وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ﴾ [سوره تی : النساء : 36] .

واتا : (ئهی خه لکینه) ته نها خوا بپه رستن و هیچ جو ره شه ریک و هاو هلکی بو بریار مه دهن .

ئه گه ر پییان ووتیت : ئایا ئه و سی بنه ما و بنچینه یه کامانه که واجب و پیویسته مروقم شاره زایان بیت ؟ له وه لامدا بلئی : به نده په روه ردگاری خوئی وئاینی خوئی و پیغهمبه ره که ی (صلی الله علیه وسلم) بناسیت .

ئه گه ر پییان ووتیت : په روه ردگارت کییه ؟

له وه لآمدا بَلَى: پهروهردگارم (الله) بیه که پهروهردهی کردووم، و تهواوی جیهان و دروستکراوهکانی تریشی به ناز و نیعمهتهکانی پهروهرده کردووه، هر ئه ویش په رستراوی منه و جگه له ویش هیچ خوا و په رستراویکی ترم نیه، به لگهش له سهر ئه مه، خوی گه و ره فهرموویه تی: ﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ [سوره تی الفاتحة: 1].

واتا: ههرچی سوپاس و ستایشه بُو ئه و خوییه که پهروهردگاری هه موو جیهانیانه، هه موو شتیکیش جگه له پهروهردگار (الله جل جلاله) دروستکراو له چوارچیوهی جیهاندایه، منیش به کیکم له وانهی له و جیهانندان.

ئه گهر پیمان و وتیت: به چی شتیکیدا پهروهردگارت ناسی؟.

له وه لآمدا بَلَى: به نیشانه و دروستکراوهکانیدا، له نیشانهکانی ئه و شه و وړوژ و خور و مانگه، وه له دروستکراوهکانی: ههر هوت ئاسمانهکان و ههر هوت زهویه که و ئه ویشی تییدا ههن و ئه ویشی له نیوانیاندایه.

به لگهش له سهر ئه مه: خوی گه و ره فهرموویه تی: ﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴾ [سوره تی فصلت: 37].

واتا: له نیشانه و به لگهکانی دهسه لاتی پهروهردگار شه و وړوژ و خور و مانگه، ههرگیز نه کهن سوژده بُو خور، بیان مانگ ببهن، به لکو سوژده ته نها بُو ئه و خوییه ببهن که دروستی کردوون، ئه گهر ئیوه خوتان به بهندهی راسته قینهی ئه و دهزانن و ههر ئه و ده پهرستن.

ههروهها فهرموویه تی: ﴿ إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴾ [سوره تی الاعراف: 54].

واتا: بیگومان پهروهردگارتان (الله) بیه که ئاسمانهکان و زهوی له ماوهی شهش وړوژدا دروستکرد، پاشان بهرز بویه وه سهر عرش (ئه لبه ته چوئیه تیی وهستان و تهختی فهرانپه وایه تی و گهلئ شتی له و بابته تانه له رادهی بُوچوونی ئیمه به دهره، تهفسیری ئه م ئایه ته بیان له پېشه و مالیک و ئه حمده پرسپووه، له وه لآمدا و توویانه: وه ستانه که حه قیقه تی هه یه، چوئیه تیه که ی شارویه، پرسپار کردن دهر باره ی بیدعه یه، باوه ر بوون پپی واجبه)، به شه و، وړوژ داده پو شیت؛ له کاتیکیدا به شینه یی عه و داله به دوایدا، خورو مانگ و ئه ستیره کان (ههر هه موویان) به فرمانی خوا که و توونه ته گهرو له فرمانی دهرناچن، ئاگادار بن و بزائن ههرچی دروستکردن و برپاردانه ههر بُو ئه وه، (که واته ده با هه مووان فهرانبه رداری ئه و بین و له فرمانی دهرنه چین)، موباره ک و پیروژو گه و ره یه زاتی (الله) پهروهردگاری جیهانیان.

مه‌به‌ست له ووشه‌ی (رب) په‌رستراوه، به‌لگه‌ش له‌سه‌ر ئه‌مه‌ خ‌وای گه‌وره‌ فه‌رموویه‌تی : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ * الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾ [سوره‌تی : البقرة : 22- 23] .

واتا : ئه‌و خ‌ودایه‌ی که ئه‌م زه‌ویه‌ی بۆ کردوون به‌پایه‌خ و ، تیایدا ده‌ژین و به ئاسانی به‌سه‌ریدا دین و ده‌چن.. ئه‌و خ‌ودایه‌ی که ئاسمانی به‌شیویه‌یک دامه‌زراندوه که هه‌موو ئه‌و ئه‌ستیرانه تیایدا به یاسای کیشکردن به‌یه‌کتره‌وه به‌ستراونه‌ته‌وه و ، هه‌ریه‌که‌یان له‌سه‌ر خ‌ولگه‌ی خ‌ویان له خ‌ولانه‌وه‌دان ، به‌بێ ئه‌وه‌ی به‌ر یه‌کتری بکه‌ون.. ئه‌و خ‌ودایه‌ی که له ئاسمانه‌وه بارانتان بۆ ده‌بارینیت ، که ده‌بیته هوی سه‌وز بوونی گشت جوړه میوه‌و سه‌وزه‌جاتیک ، تابیته‌ پرزق و پوزی بۆ ئیوه ، که‌وا بیت که‌س مه‌که‌نه هاوتای خودا، چونکه ئه‌گه‌ر ئیوه نه‌ختیک سه‌رنج بده‌ن ده‌زانن که خودا تاك و بێ هاوتایه‌و ، له‌و زیاتر هه‌یج که‌سیک توانای هه‌یچی نیه‌و، شایسته‌ی ئه‌وه نیه‌ که بپه‌رسترت و په‌نای بۆ ببریٔ ، جا ئه‌و که‌سه زیندوو بیت یان مردوو، بتیک بیت، یان قه‌بری پیاو چاکیک .

ابن که‌ثیر (په‌حمه‌تی خ‌وای لئ بیت) له ته‌فسیری ئه‌م ئایه‌تانه‌دا ئه‌لئیت : دروستکار و خالیقی ئه‌م هه‌مووه شتانه شایسته‌ی ئه‌وه‌یه عیاده‌تی بکرت و بپه‌رسترت .

جوړه‌کانی په‌رستنی‌ش که خ‌وای گه‌وره وپه‌روه‌ردگار فه‌رمانی پیکردوه، نمونه‌یان وهک پایه‌کانی ئیسلام و ئیمان و ئیحسان، هه‌روه‌ها نزا وپارانه‌وه و هیوا و ئومید پئی بوون، و پشت وپه‌نا پئی به‌ستن و ترسان لئی، وحه‌زکردن و ترس له‌شتیک له‌گه‌ل کارکردن له پیناو دوورکه‌وتنه‌وه لئی، و خ‌شوع بوی، و ترس لئی له‌سه‌ر بنه‌مای دنیای بوون له‌گه‌وره‌ی وده‌سه‌لاتی ئه‌و، له‌گه‌ل گه‌رانه‌وه بۆ لای خوا، وداوای یارمه‌تی کردن لئی، وپه‌نا گرتن پئی، و هانا بۆ بردنی له‌کاتی ته‌نگانه‌دا، وه سه‌ربرین و قوربانی بۆ کردن، و نه‌زر کردن، و جگه له‌مانه‌یش ژماره‌یه‌کی تری په‌رستن هه‌ن که خ‌وای گه‌وره جل جلاله فه‌رمانی کردوه که هه‌موویان هه‌ر بۆ ذاتی هه‌ق ته‌عالای (الله) بن، به‌لگه‌ش له‌سه‌ر ئه‌مه، خ‌وای گه‌وره فه‌رموویه‌تی : ﴿ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴾ [سوره‌تی الجن : 18] .

واتا : بینگومان مزگه‌وته‌کان هی خودان و جیگای په‌رستنی ئه‌ون، مه‌به‌ست ئه‌وه‌ی مزگه‌وته‌کان ته‌نها شوینی په‌رستنی په‌روه‌ردگارن، له‌وئ له خودا زیاتر په‌نا بۆ که‌سیکی تر مه‌به‌ن و داوای یارمه‌تی له که‌سیکی تر مه‌که‌ن .

ههركهسيك شتيك لهم بهنديهتي و پهريستانه بو غهيري (الله جل جلاله) نهجام بدات، بيگومان نهو كهسه دهچيته ريزي هاوهل برپاردهران و بيپاوهپانهوه، بهلگهش بو ئهमे، خواي گهوره فهرموويهتي : ﴿ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴾ [سورهتي المؤمنون : 117].

واتا : نهو كهسهي خوايهكي تر برپار بدات و بيكاتته شهريكي خواو هاوار وهاناي بو بهريت، له كاتيكا كه هيچ بهلگهيهكي به دهستهوه نيه، نهوه به راستي حساب و ليپرسينهوهي لاي پهروهردگاريتي، بيگومان بي باوهرو خوا نهناسان سهرفراز نابن .

له فهرموودهي بيغهمبهري خودايشدا هاتووه (صلى الله عليه وسلم) كه فهرموويهتي : ﴿ الدعاء هو العبادة ﴾ واتا : نزا وپارانهوه پهريسته، بهلگهش لهسهه ئهमे، خواي گهوره فهرموويهتي : ﴿ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴾ [سورهتي غافر : 60].

واتا : پهروهردگارتان فهرمووي: داوا له من بكنه و له من بپارينهوه ، منيش وهلامتان دهدهمهوه، بيگومان نهوانهي خو به گهوره دهزانن له بهرامبهه پهريستنمدا ، به سهرشوري وپيسوايي دهچنه دوزهخهوه .

بهلگهي نهوهش كه دهبيت تهنها لهخواي گهوره بترسيت ، نهه نايهتهيه كه خواي گهوره فهرموويهتي : ﴿ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾ [سورهتي ال عمران : 175].

واتا : نيوه نهي موسلمانينه! له دوژمن و دوستهكاني شهيتان مهترسن ، بهلكو ههر له من بترسن، نهگهر نيوه بهراستي نيماندارن .

وه بهلگهي نوميده و هيوو بوون به خواي گهوره، خواي گهوره دهفهرموويت : ﴿ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴾ [سورهتي الكهف : 110].

واتا : جا نهوهي دهيوويت به ديداري پهروهردگاري خوي شاد بيت، با كردهوهي چاك نهجام بدات و جگه له خودا هيچ كهسيكي تر نهپهريستيت و، له غهيري پهزامهنديي خودا زياتر له خهمي پهزامهنديي كهسي ديكه دا نهبيت ... چونكه ههولدان بو بهدهست هيناني پهزامهنديي كهسيكي تر لهگهل پهزامهنديي پهروهردگاردا، دهبيتته هاوهلدانان بو خودا .

بهلگهي پشت و پهنا بهستن بهخواي گهوره، وهك فهرموويهتي : ﴿ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾ [سورهتي المائدة : 23].

واتا : جا که وایه مه ترسن و تنهها پشت به خودا ببهستن، نه گهر ئیوه باوهری ته وواتان به خوداو به پیغه مبه ره که ی هه یه .

ههروه ها فهرموویه تی : ﴿ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ﴾ [سوره تی الطلاق : 3] .

واتا : هه ره که سی پشت به خوا ببهستی له کاروباره کانیدا نه وه خوی به سه که پشتیوان و یارمه تیده ری بیّت . به لگه ی نه وه ش که ده بیّت باوهر دار حه زلیکردن وترسان و ملکه چی هه ره بو ذاتی هه ق ته عالی (الله) بیّت، پهروه ردگار له م باره یه وه فهرموویه تی : ﴿ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ﴾ [سوره تی الانبیاء : 90] .

واتا : بیگومان باوهر دارانی راسته قینه که پیغه مبه ره ان پیشه نگی نه من پیشبرکییان ده کرد له نه نجامدانی هه موو خیرو چاکه یه کدا، وه نزای به کولیان ده کرد، به ئومیدی ره حمهت و به هه شتی ئیمه و له دوزخ و خه شمی ئیمه ده ترسان، نه وانه هه همیشه گهردن که چ بوون بو ئیمه .

به لگه ی نه وه ش که ده بیّت هه ره له خوی گه وه (الله جل جلاله) بترسیت، له گه ل باوهر بوون و دنیا بوون له گه وره یی و ته وای ده سه لاتی نه و زاته پیروزه، نه م ئایه ته یه که خوی گه وه فهرموویه تی : ﴿ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي ﴾ [سوره تی البقرة : 150] .

واتا : ده سا ئیوه له پیلانی سته مکاران مه ترسن و، گوئ بو قسه شیان مه گرن، به لکو تنهها له من بترسن . به لگه ی نه وه ش که ده بیّت تنهها پروت له پهروه ردگار بیّت بو ته وه بکردن و گه رانه وه بو لای نه و، خوی گه وه فهرموویه تی : ﴿ وَأَنْبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ ﴾ [سوره تی الزمر : 54] .

واتا : به رده وام دلّتان لای خوابیّت و بگه ری نه وه بو لای پهروه ردگارتان و ته سلیمی نه وبن، به لگه ی داوای یارمه تی و کومه کی کردنیس که ده بیّت هه ره له خوی گه وه داوا بکریّت، نه م ئایه ته پیروزیه که پهروه ردگار فهرموویه تی : ﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴾ [سوره تی الفاتحة : 5] واتا : نه ی پهروه ردگار تنهها هه ره تو ده په رستین و تنهها هه ره له تویس داوای یارمه تی و کومه ک و پشتیوانی ده که ین .

ههروه ها له فهرمووده ی سه حیحیشدا هاتوه که پیغه مبه ری خوا (صلی الله علیه وسلم) فهرموویه تی : "إذا استعنت فاستعن بالله" واتا : هه رکانیک داوای یارمه تی و کومه کیت کرد، نه وه تنهها هه ره له خوی گه وه ری داوا بکه .

به‌لگه‌ی ئه‌وه‌ش که ده‌بیټ هه‌ر په‌نا به‌خودا بگه‌یریت، خوای گه‌وره فه‌رموویه‌تی : ﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴾ [سوره‌تی الناس : 1] واتا : ئه‌ی موحه‌مه‌د بلی : په‌روه‌ردگاری هه‌موو خه‌لکی .

وه به‌لگه‌ی ئه‌وه‌ش که ده‌بیټ داوای به‌هاناوه هاتن و فریاکه‌وتن هه‌ر له‌خوا بگه‌یریت، په‌روه‌رگار فه‌رموویه‌تی : ﴿ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ ﴾ [سوره‌تی الانفال : 9] .

واتا : یادی ئه‌وکاته بکه‌نه‌وه که له‌جه‌نگی به‌دردا نا‌په‌رحه‌ت بوون و له په‌روه‌ردگارتان ده‌پارانه‌وه و داوای یارمه‌تیتان لی ده‌کرد که سه‌رتان بخت به‌سه‌ر دوژمنه‌کانتاندا، ئه‌وه بوو خوایش خه‌یرا هات به هانانته‌وه و سه‌ری خستن .

به‌لگه‌ی ئه‌وه‌ش که ده‌بیټ سه‌ربرین و قوربانی کردن هه‌ر بو خوای گه‌وره بیت، په‌روه‌رگار فه‌رموویه‌تی : ﴿ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴾ [سوره‌تی الانعام 162-163] .

واتا : ئه‌ی پیغه‌مبه‌ر! بلی: به‌په‌راستی نویت و چه‌ج و قوربانی و ژیان و مردنم گشت هه‌ر بو خوای په‌روه‌ردگاری جیهانیانه * هیچ هاوه‌ل و هاوتایه‌کی نیه، وه خودایش به‌وه فه‌رمانی پیکردووم.. من یه‌که‌مین موسلمانم که به ته‌واوی روو ده‌که‌مه خودا و فه‌رمانه‌کانی به‌جی دینم.

له‌فه‌رمووده‌ی پیغه‌مبه‌ری خوایشدا هاتووه (صلی الله علیه وسلم) که فه‌رموویه‌تی : { لعن الله من ذبح لغير الله } واتا : نه‌فرینی خوا له‌وه که سه‌ه بیټ که ئاژه‌ل و قوربانی بو جگه له‌خوا سه‌ر ده‌بریت .

به‌لگه‌ی نه‌زریش، که مرؤف بریار بدات شتیك ته‌نها له‌سه‌ر خوی پیویست بکاتب و خوای گه‌وره، له قورئانی پیروژدا خوای گه‌وره فه‌رموویه‌تی : ﴿ يُؤْفُونَ بِالَّذِرِّ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَتْ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴾ [سوره‌تی الانسان : 7] .

واتا : به‌نده‌کانی خودا ئه‌وه که سانه‌ن که هه‌ر کاریکی خه‌یر له‌سه‌ر خویان بریار بدن، به‌بی دواکه‌وتن و به‌لین شکاندن ئه‌نجامی ده‌ده‌ن و له روژیک ده‌ترسن (که مه‌به‌ست پیی قیامه‌ته) شه‌رو ناخوشییه‌که‌ی به هه‌موو شوینی‌کدا بلاو ده‌بیته‌وه .